

TÜRKİYE - AB MÜZAKERELERİ KAPSAMINDA GELİNER NOKTA VE MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ

Değerli meslektaşlarım ve sevgili konuklar, İstanbul Barosu adına hepinizi sevgi ve saygı ile selamlıyorum. İstanbul Barosu AB Komisyonu tarafından düzenlenen "**Türkiye AB Müzakereleri Kapsamında Geline Nkta ve Müzakere Çerçeve Belgesi**" konulu panele hoş geldiniz.

Neredeyse yarım asırdır Avrupa'nın kapısında bekleyen Türkiye, 3 Ekim 2005 tarihinde Müzakere Çerçeve Belgesi'nin onaylanması ile Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerine resmen başlamıştır. Türkiye bu müzakere çerçeve belgesini imzalamış olmasına rağmen ne yazık ki ne siyasilerimizin ne de hukukçularımızın birçoğu Türkiye'nin neye imza atmış olduğunu, hangi şartlarda müzakerelerin yürütüleceği hususlarından haberdar değildir.

Türkiye'nin AB ile arasındaki müzakerelerde yol haritası olan Müzakere Çerçeve Belgesi üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde müzakerelerin yürütülmesindeki ilkeler, ikinci bölümde müzakerelerin içeriği ve üçüncü bölümde ise prosedür düzenlenmektedir. Bu belgenin sonunda ise müzakere edilecek 35 bölüm başlığı belirtilmiştir. Ancak bu müzakere belgesi incelendiğinde birçok hususta Türkiye açısından olumsuz unsurlar içermektedir. Ana başlıkları ile bu belge ile kabul ettiğimiz hususlar şunlardır;

1) Müzakerelerin sonucu önceden garanti edilemeyen açık uçlu bir süreçtir. Daha net bir ifadeyle müzakerelerin sonucunda tam üyelik garanti değildir.

2) Belge ile AB'nin ve/veya üye devletlerinin hazmetme kapasitesi bir ön şart olarak ileri sürülmektedir. Bu durum, müzakerelerin olumlu sonuçlanması halinde dahi herhangi bir üye devletin Türkiye'yi hazmetmesinin mümkün olmadığını ileri sürülmesine ve tam üyeliğin engellenmesine açık bir kapı bırakmaktadır.

3) Belge, Türk limanları ve hava sahası Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne açılmasını bir ön şart olarak ileri sürmektedir. Bu da KKTC'nin siyasi ve ekonomik olarak tasfiyesinin başlatılması anlamına gelmekte ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Kıbrıs'ın meşru hükümeti olarak tanınması demektir.

4) Bu belge ile Türkiye tarafından diğer ülkelerle imzalanmış olan ve üyeliğin yükümlülüklerine aykırı olan tüm antlaşmaların geçersiz hale geleceği düzenlenmektedir. Daha net bir ifadeyle bu belge ile Türkiye'nin imzaladığı uluslararası antlaşma hükümleri ile AB müktesebatı arasında çatışma olması halinde AB müktesebatının geçerli olacağı kabul edilmektedir. Bu konunun hassasiyetini bir örnekle ortaya koymakta önem görüyorum. Örneğin Lozan Antlaşmasında belirtilen azınlıklar ile AB Komisyonunun 3 Ekim 2004 tarihli ilerleme raporunda belirtilen azınlıklar farklıdır. Komisyon Raporunda Kürtler ve Aleviler birer azınlık olarak görülmektedir. Oysa Lozan'a göre azınlıklar bellidir. Bu durumda Lozan'ın ilgili maddeleri geçersiz mi sayılacaktır?

5) Belgede serbest dolaşım, yapısal politikalar ve tarım alanında kalıcı kısıtlamalar getirilebileceği düzenlenmektedir. Böyle bir uygulamanın gerçekleşmesi halinde nasıl bir tam üyelik söz konusu olacaktır. Avrupa Birliği'nin ana gayesi dört temel özgürlüğün yani kişilerin, malların, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımını değil midir?

Bütün bu konular dikkatle incelendiğinde aslında müzakere ereve belgesinin daha önceki aday ülkelerle yapılan müzakere belgelerinden siyasi ve hukuki 'olarak farklı içerikte hazırlandığı, konu Türkiye'nin yelięi olunca Kopenhag kriterlerinin dışında ilave ve n Őartların dayatılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Bu noktada sözü daha fazla uzatmadan müzakerelerde gelinen nokta ve müzakere ereve belgesi konularda bize değerli görüş ve bilgilerini aktarmaları için sözü değerli katılımcılara bırakacağım. (17.11.2009)

Av. Muammer AYDIN
İstanbul Barosu Başkanı